

Sisällys

I Euroopan nousu maailman valtiaaksi 19

Mitä kansainvälinen politiikka on? 8

Kansainvälisen politiikan muotoutuminen 8

Toimijat ja keinot 9

Kriisi, konflikti ja sota 11

Konfliktin, kriisin ja sodan selvitys 14

Kansainvälisen politiikan tulkintaa:

Ukrainan kriisi 16

Maailmanpolitiikan synty 20

Ranskan vallankumouksen perintö 22

Modernin poliittisen järjestelmän juuret 22

Nationalismi ja kansallisvaltiot 23

Eurooppalaisen suurvaltapolitiikan nousu ja kukoistus 25

Teollistuminen ja yhteiskunnan modernisoituminen 25

Suurvaltakilpailu ja imperialismi 26

Kansainvälisen politiikan tulkintaa:

Mikä teki eurooppalaisista maailmanvalloittajia? 28

Historian käyttö: Harjoittiko Ranska "positiivista kolonialismia"? 30

Yhteenvedo 33

Historian taidot 34

II Maailmansotien aika 37

Taistelu demokratian puolesta 38

Ensimmäinen maailmansota 40

Sodan syyt 40

Liittokuntien muodostuminen 41

Sodan syttyminen ja kulku 43

Asemasota 44

Yhdysvallat liittyy sotaan 44

Venäjän vallankumoukset 46

Saksan ja Itävalta-Unkarin tappio 49

Sanelurauha ja sen seuraukset 50

Demokratian kriisi ja totalitarismi 53

Ääriliikkeiden nousu 53

Fasismi 55

Saksan kansallissosialismi 57

Neuvostoliiton kommunismi 60

Japanin sotilasdiktatuuri 62

Toinen maailmansota 63

Länsivaltojen rauhoittamispolitiikka epäonnistuu 63
Sodan syttyminen ja laajentuminen 65
Miksi länsi liittoutui Neuvostoliiton kanssa? 68
Hitlerin uusi Eurooppa 70
 Kansainvälisen politiikan tulkintaa:
 Kansanmurhat 72
Ratkaisutaistelut 74
Saksan ja Japanin antautuminen 75
 Historian käyttö: Voitonpäivän juhlinnan boikotti 2015 78
Yhdistyneet kansakunnat 79

Yhteenveto 81

Historian taidot 82

III Kylmän sodan aika 85

Kahtia jakautunut maailma 86

Kylmän sodan syttyminen 88

Rautaesirippu halkaisee Euroopan 88
Neuvostoliiton etupiiri 90
Mitä olivat kansandemokratiat? 91
Saksan-kysymys jää ratkaisematta 92

Kylmän sodan monet rintamat 95

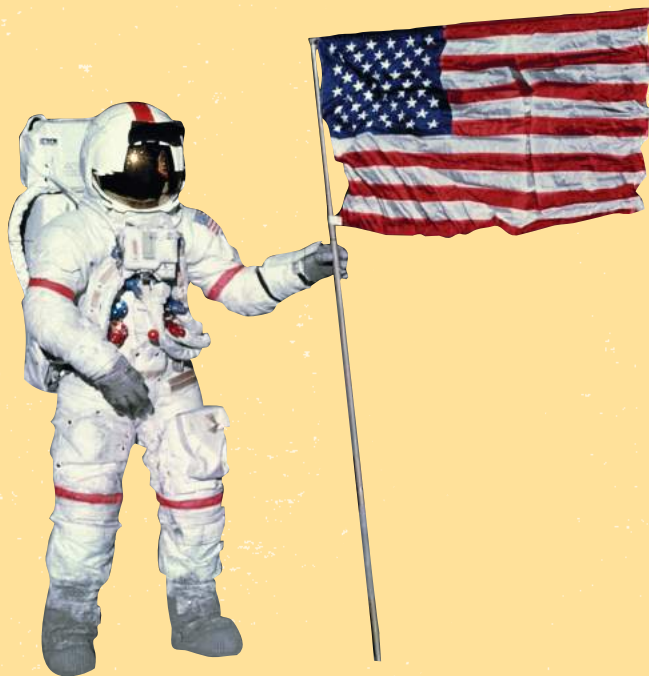
Yhdysvallat patoaa kommunismin 95
Sotilasliitot ja kilpavarustelu 97
Kulttuurien ja maailmankatsomusten välinen kamppailu 100
 Historian käyttö: Historia kylmän sodan aseena 101
Kriisien maailma 102
Liennytyso politiikka 106
Euroopan integraatio vahvistaa länttä 109
Kiina astuu maailmanpolitiikan näyttämölle 110

Siirtomaavallan purkautuminen 113

Vapautumisen edellytykset 113
Ison-Britannian siirtomaiden itsenäistyminen 115
Ranskan siirtomaiden itsenäistyminen 116
Siirtomaakauden jäljet 117
Afrikka 120
Latinalainen Amerikka 122

Kylmän sodan päättyminen 124

Neuvostoliitto hajoaa 124
 Kansainvälisen politiikan tulkintaa:
 Miksi kommunismi romahti? 126
Itäisen Keski-Euroopan vallankumoukset 128
Berliinin muuri murtuu ja Saksat yhdistyvät 129

Baltian maat itsenäistyvät 130
Jugoslavian hajoamissodat 131
Nationalismin odottamaton paluu 133

Yhteenveto 135

Historian taidot 136

IV Uusi epävarmuuden aika 139

**Kansainväliset suhteet
globalisaation aikakaudella** 140

Muuttuva maailmanpolitiikka 142

Turvallisuuspolitiikan uudet haasteet 142
Kriisienhallinnan monimutkaistuminen 143
Kansainväliset järjestöt 145
Kansalaiset maailmanpolitiikan toimijoina 146
Kansainvälisen politiikan tulkintaa:
Miten globalisaatio muuttaa
maailmanpolitiikkaa? 148

Eurooppa 150

Euroopan unionin laajeneminen ja ongelmat 150
EU:n rooli maailmanpolitiikassa 152

Venäjä 154

Neuvostoliiton raunioilla 154
Pyrkimykset suurvalta-aseman palauttamiseen 155
Historian käyttö: Laki valvoo Venäjällä ainoaa
oikeaa historiallista totuutta 158

Yhdysvallat 159

Ainoa supervalta 159
Syyskuun 11. päivän sokki 160
Terrorismin vastaiset sodat 161

Aasia 164

Japani ja Aasian pikkutiikerit 164
Intia 166
Kiinasta kasvaa maailmantalouden
jättiläinen 166

Lähi-itä maailmanpolitiikassa 169

Miksi Lähi-itä on kriisialue? 169
Israelin ja arabien ratkaisematon konflikti 170
Islamilaisen fundamentalismin nousu 172
Lähi-idän kriisien umpisolmuja 173

Yhteenveto 177

Historian taidot 178

Hakemisto 180

Kuvälähteet 188

